

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 28 май 2013 година

относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета

(CON/2013/37)

(2013/C 179/03)

Въведение и правно основание

На 5 февруари 2013 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Европейската комисията за становище относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета⁽¹⁾ (наричана по-долу „предложената директива“). На 20 февруари и на 2 април 2013 г. ЕЦБ получи искания съответно от Съвета на Европейския съюз и от Европейския парламент за становище относно същата предложена директива.

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз, които предвиждат, че с ЕЦБ се провеждат консултации по всеки предложен акт на Съюза в областите на нейната компетентност. Освен това ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 128, параграф 1 от Договора и член 16 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, тъй като предложената директива съдържа разпоредби, които имат отношение към някои задачи на Европейската система на централните банки. Управителният съвет прие настоящото становище съгласно изречение първо на член 17.5 от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Цел и съдържание на предложената директива

Предложената директива ще замени Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета за повишаване на защитата чрез наказателни и други санкции срещу подправянето във връзка с въвеждането на еврото⁽²⁾ за държавите членки, участващи в приемането ѝ. Тя запазва по-голямата част от разпоредбите на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета, с минимални изменения, като взема предвид Договора от Лисабон. Освен това предложената директива допълва Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета чрез въвеждането на минимален размер на наказанието от шест месеца лишаване от свобода в случаи на производство и разпространяване на подправени парични знаци и чрез въвеждането на максимален размер на наказанието от най-малко осем години лишаване от свобода в случаи на разпространяване на подправени парични знаци. Тя въвежда и нови разпоредби, задължаващи държавите членки: а) да предвидят възможността да се използват някои способности за разследване; и б) да гарантират, че на националните центрове за анализ (НЦА) и на националните центрове за анализ на монети (НЦАМ) е позволено и по време на висящи съдебни производства да проверяват евро-банкноти и монети, пораждащи съмнение, че са подправени, с цел извършването на анализ, идентификация и откриване на още подправени парични знаци.

2. Общи забележки

ЕЦБ приветства предложената директива, чиято цел е да допълни разпоредбите на Международната конвенция за премахване и преследване фабрикуването на фалшиви парични знаци, подписана в Женева на 20 април 1929 г., и Протокола към нея⁽³⁾ (наричани по-долу „Женевската конвенция“) и да се улесни

⁽¹⁾ COM(2013) 42 окончателен.

⁽²⁾ ОВ L 140, 14.6.2000 г., стр. 1.

⁽³⁾ № 2623, стр. 372, Сборник договори на Обществото на народите от 1931 г.

прилагането ѝ от държавите членки ⁽¹⁾. ЕЦБ също така приветства и факта, че с предложената директива се взема предвид мнението на ЕЦБ, че наказателноправната рамка следва да бъде подсилена чрез въвеждане на по-строги наказания и хармонизирането им, в това число и чрез определяне на стандарти за минималния размер на наказанията. Същевременно ЕЦБ отбелязва, че предложената директива като цяло запазва разпоредбите на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета, с което ще се гарантира правната сигурност след прехода към новия режим на защита, установен съгласно предложената директива.

ЕЦБ разбира, че разпоредбата за взаимното признаване на присъди с цел признаване на „рецидиви“ съгласно член 9а от Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета няма да бъде засегната след приемането на предложената директива за държавите членки, които вече са транспонирали тази разпоредба в националното си право. По отношение на държавите членки, които все още не са направили това, задължението им да установят национални разпоредби за взаимното признаване на присъди по член 9а изглежда би продължило да съществува в съответствие с член 12 от предложената директива. Независимо от това и с оглед постигане на яснота, ЕЦБ предлага да се вмъкне съдържанието на член 9а от Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета в предложената директива.

В съответствие със съображения 28, 29 и 30 от предложената директива ЕЦБ отбелязва, че макар Дания да не участва в приемането на предложената директива, Обединеното кралство и Ирландия могат да решат дали да участват в приемането и прилагането ѝ или не. ЕЦБ разбира, че ако Дания, Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането и прилагането на предложената директива, спрямо тях ще продължат да се прилагат задълженията по отношение на сроковете за транспониране на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета в съответствие с член 12 от предложената директива. В резултат на това новите разпоредби съгласно предложената директива няма да се прилагат спрямо Дания, Обединеното кралство и Ирландия. Поради това би било полезно компетентните органи в Дания, Обединеното кралство и Ирландия (в случай че последните две държави не участват в приемането на предложената директива) да бъдат поканени да се обвържат с прилагането на минималните и максималните размери за наказанията, да осигурят наличието на ефективни способи за разследване и да гарантират предаване на подправените банкноти и монети от съдебните органи на НЦА и НЦАМ съгласно съответно членове 5, 9 и 10 от предложената директива. В противен случай трансграничното сътрудничество и намаляването на риска от търсене на най-благоприятната правна система (т. нар. *forum-shopping*), посочени в съображение 18 от предложената директива, биха били възпрепятствани.

3. Специфични забележки

3.1. Потенциална номинална стойност на подправени банкноти и монети

Във връзка с позоваванията на номиналната стойност на подправените банкноти и монети в съображение 19 и член 5 от предложената директива ЕЦБ отбелязва, че от гледна точка на производството тази стойност може да бъде определена само по отношение на завършените подправени банкноти или монети.

Въпреки това ЕЦБ отбелязва, че понятието за подправени банкноти и монети не се ограничава непременно само до завършените подправени банкноти и монети, а може да включва също и незавършени подправени банкноти и монети, които са в процес на производство. ЕЦБ подчертава, че в контекста на изработването или преправянето с цел измама на банкноти и монети, деноминирани в евро или в други валути ⁽²⁾, право-прилагащите органи могат да открият незавършени подправени парични знаци. ЕЦБ отбелязва, че стандартната техника, използвана от полицията при претърсване и изземване в незаконни работилници за подправени парични знаци, е да се опита да се намеси, докато престъплението се извършва в действителност. Това ще бъде въпрос на преценка и в някои случаи може да има малко завършени продукти и много, които са в процес на производство. ЕЦБ отбелязва, че тези незавършени подправени парични знаци няма да имат номинална стойност, а само потенциална номинална стойност, която следва да бъде взета предвид при определянето на съразмерно наказание съгласно член 5 от предложената директива. Поради това съображение 19 и член 5 следва да бъдат изменени, така че да включват позовавания на потенциалната номинална стойност във връзка с незавършените подправени парични знаци. Потенциалната номинална стойност следва да бъде отчетена като допълнителен критерий при налагане на съразмерно наказание за всяко престъпление по член 3, параграф 1, букви а)—в) от предложената директива.

⁽¹⁾ Женевската конвенция е ратифицирана от всички държави членки, с изключение към днешна дата на Малта.

⁽²⁾ Виж член 3, параграф 1, буква а) от предложената директива.

В допълнение откритите от компетентните национални органи подправени банкноти и монети могат да са деноминирани във валута, различна от еврото, или да изглеждат като такава валута. В този случай компетентните съдебни органи следва да могат да определят съответната номинална или потенциална номинална стойност на такива подправени банкноти и монети. Поради това ЕЦБ счита, че би било от полза да се изменят допълнително съображение 19 и член 5, така че да предвиждат, че за минималните и максималните размери за наказанията се взема предвид съответната номинална или потенциална номинална стойност на откритите подправени банкноти или монети, които не са подправени евробанкноти и монети.

3.2. Свързани с подправяне престъпления във връзка със средствата за производство и суровините за евро-банкноти и монети

ЕЦБ счита, че минималните и максималните размери на наказанията следва да се прилагат за всички видове престъпления по член 3, параграф 1 от предложената директива. Този подход би увеличил значително ефективността и възпиращото действие на наказанията. В този смисъл, предвид факта, че най-усъвършенстваните подправени банкноти и монети се произвеждат при използване на компоненти от множество източници, напр. фалшиви холограми от страни извън Съюза, ЕЦБ би подкрепила включването на престъпленията по член 3, параграф 1, буква г) от предложената директива, когато са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, в приложното поле на наказанията по член 5, параграф 4 от предложената директива.

3.3. Задължение за предаване на подправени банкноти и монети с цел анализ

ЕЦБ приветства факта, че предложената директива отчита важността на това на НЦА и НЦАМ да бъде позволено от съдебните органи да проверяват подправени евробанкноти и монети с цел извършването на анализ, идентификация и откриване на още подправени парични знаци. Независимо от това ЕЦБ препоръчва в случаите, когато образци от банкноти и монети, пораждащи съмнение, че са подправени, не могат да бъдат предадени, защото трябва да бъдат запазени като доказателства, тези образци от подправени банкноти и монети да бъдат предадени на НЦА или НЦАМ незабавно след приключването на съответното производство.

Когато ЕЦБ препоръчва изменения на предложената директива, в приложението са представени конкретните предложения за изменения с обяснителен текст към тях.

Съставено във Франкфурт на Майн на 28 май 2013 година.

Председател на ЕЦБ
Mario DRAGHI

ПРИЛОЖЕНИЕ

Предложения за изменения

Текст, предложен от Комисията	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
Изменение 1 Съображение 19	
<p>„(19) Държавите членки трябва да имат възможността да налагат наказание лишаване от свобода с кратък срок или изобщо да не налагат такова наказание в случаите, когато общата номинална стойност на подправените банкноти и монети е незначителна или когато не са налице особено тежки фактически обстоятелства. Тази стойност трябва да бъде под 5 000 EUR, или десетократния размер на най-високата купюра на еврото, в случаите, когато се налага наказание, различно от лишаване от свобода, и под 10 000 EUR в случаите, когато се налага лишаване от свобода за срок, по-кратък от шест месеца.“</p>	<p>„(19) Държавите членки трябва да имат възможността да налагат наказание лишаване от свобода с кратък срок или изобщо да не налагат такова наказание в случаите, когато общата номинална или потенциална номинална стойност на подправените банкноти и монети е незначителна или когато не са налице особено тежки фактически обстоятелства. Тази стойност трябва да бъде под 5 000 EUR или равностойността им във валутата на съответните подправени банкноти и монети, или десетократния размер на най-високата купюра на еврото, в случаите, когато се налага наказание, различно от лишаване от свобода, и под 10 000 EUR или равностойността им във валутата на съответните подправени банкноти и монети в случаите, когато се налага лишаване от свобода за срок, по-кратък от шест месеца.“</p>

Обяснение

Съображение 19 следва да бъде изменено, за да се предвиди възможността държавите членки да налагат сразмерно наказание във връзка с незавършени подправени банкноти и монети, които могат да имат само потенциална номинална стойност. Потенциалната номинална стойност следва да бъде отчетена като допълнителен критерий при налагане на сразмерно наказание за всяко престъпление по член 3, параграф 1, букви а)–в) от предложената директива.

В допълнение, тъй като откритите от компетентните национални органи подправени банкноти и монети могат да са деноминирани във валута, различна от еврото, или да изглеждат като такава валута, компетентните национални органи на държавите членки следва да могат да определят съответната номинална или потенциална номинална стойност на такива подправени банкноти и монети. Поради това съображение 19 следва да бъде изменено, така че да предвижда, че за минималните и максималните размери за наказанията се взема предвид съответната номинална или потенциална номинална стойност на подправените банкноти или монети, които не са подправени евробанкноти и монети.

Изменение 2

Член 5

<p>„Член 5</p> <p>Наказания</p> <p>[...]</p> <p>2. За престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална стойност под 5 000 EUR и които не са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, държавите членки могат да предвидят наказание, което е различно от лишаване от свобода.</p> <p>3. Престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална стойност най-малко 5 000 EUR, се наказват с лишаване от свобода с максимален размер на наказанието най-малко осем години.</p> <p>4. Престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална стойност най-малко 10 000 EUR или които са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, се наказват с</p>	<p>„Член 5</p> <p>Наказания</p> <p>[...]</p> <p>2. За престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална или потенциална номинална стойност под 5 000 EUR или равностойността им във валутата на съответните подправени банкноти и монети, и които не са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, държавите членки могат да предвидят наказание, което е различно от лишаване от свобода.</p> <p>3. Престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална или потенциална номинална стойност най-малко 5 000 EUR или равностойността им във валутата на съответните подправени банкноти и монети, се наказват с лишаване от свобода с максимален размер на наказанието най-малко осем години.</p> <p>4. Престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а), б) и в), които се отнасят до банкноти и монети с обща номинална или потенциална номинална стойност най-малко 10 000 EUR или равностойността им във валутата на съответните подправени банкноти и монети, или които са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, се наказват с</p>
---	---

Текст, предложен от Комисията	Изменения, предложени от ЕЦБ ⁽¹⁾
а) минимален размер на наказанието най-малко шест месеца лишаване от свобода;	а) минимален размер на наказанието най-малко шест месеца лишаване от свобода;
б) максимален размер на наказанието най-малко осем години лишаване от свобода.“	б) максимален размер на наказанието най-малко осем години лишаване от свобода.
[Няма текст]	5. Наказанията по параграф 4 се налагат също и за престъпленията, посочени в член 3, параграф 1, буква г), които са свързани с особено тежки фактически обстоятелства.“

Обяснение

Член 5, параграфи 2—4 следва да бъдат изменени, за да позволят налагането на съразмерно наказание във връзка с незавършени подправени банкноти и монети, които могат да имат само потенциална номинална стойност. Потенциалната номинална стойност следва да бъде отчетена като допълнителен критерий при налагане на съразмерно наказание за всяко престъпление по член 3, параграф 1, букви а)—в) от предложената директива.

В допълнение, тъй като откритите от компетентните национални органи подправени банкноти или монети могат да са деноминирани във валута, различна от еврото, или да изглеждат като такава валута, компетентните национални органи на държавите членки следва да могат да определят съответната номинална или потенциална номинална стойност на такива подправени банкноти или монети. Поради това член 5, параграфи 2—4 следва да бъдат изменени, така че да предвиждат, че за минималните и максималните размери за наказанията се взема предвид съответната номинална или потенциална номинална стойност на подправените банкноти или монети, които не са подправени евробанкноти и монети.

Накрая, за да се увеличи ефективността и възпиращото действие на наказанията, се предлага включването на престъпленията по член 3, параграф 1, буква г) от предложената директива, които са свързани с особено тежки фактически обстоятелства, в приложното поле на наказанията по член 5, параграф 4, чрез добавянето на нов параграф 5.

Изменение 3

Член 10, параграф 2

„2. Ако необходимите образци от банкноти и монети, пораждащи съмнение, че са подправени, не могат да бъдат предадени, защото трябва да бъдат запазени като доказателства в рамките на наказателно производство с цел да се осигури справедлив и ефективен съдебен процес и да се гарантира правото на защита на заподозрения извършител, Националният център за анализ и Националният център за анализ на монети незабавно получават достъп до тези образци.“	„2. Ако необходимите образци от банкноти и монети, пораждащи съмнение, че са подправени, не могат да бъдат предадени, защото трябва да бъдат запазени като доказателства в рамките на наказателно производство с цел да се осигури справедлив и ефективен съдебен процес и да се гарантира правото на защита на заподозрения извършител, Националният център за анализ и Националният център за анализ на монети незабавно получават достъп до тези образци. Незабавно след приключване на производството съдебните органи предават необходимите образци от всеки вид банкнота, пораждаща съмнение, че е подправена, на Националния център за анализ, и от всеки вид монета, пораждаща съмнение, че е подправена, на Националния център за анализ на монети.“
---	--

Обяснение

ЕЦБ препоръчва в случаите, когато образци от банкноти и монети, пораждащи съмнение, че са подправени, не могат да бъдат предадени, защото трябва да бъдат запазени като доказателства, тези образци от подправени банкноти и монети да бъдат предадени на НЦА или НЦАМ незабавно след приключването на съответното производство.

⁽¹⁾ 1 Удебеленият шрифт се отнася за нов текст, който ЕЦБ предлага да бъде добавен. Зачертването в текста се отнася за текст, който ЕЦБ предлага да бъде заличен.